

BOSRAND

Bosranden vormen de natuurlijke overgang van een open landschap naar de hogere bomen van het bos. In Vlaanderen is deze grens tussen bos en akker of grasland meestal erg scherp. Een meer natuurlijke overgang heeft veel voordelen, zowel voor de biodiversiteit als voor de boseigenaar.

Enkele bosrandweertjes:

- Een bosrand die uit bloeiende en vruchtdragende soorten bestaat, vormt een bron van voedsel en beschutting voor wilde bijen, vlinders en vogels.
- Ze levert alle seizoenen een prachtig bosbeeld op.
- Je vermijdt er overhangende takken langs wegen, paden of andere eigendommen mee, je ontmoedigt sluikestorten en weert ongewenste bosbezoekers.
- Een bosrand draagt bij tot een gunstige bosatmosfeer en beschermt je bos of de jonge aanplant tegen wind en storm.
- Je kan de bosrand oogsten als brandhout of biomassa.

Grauwe Klauwier

Sleedoornpage

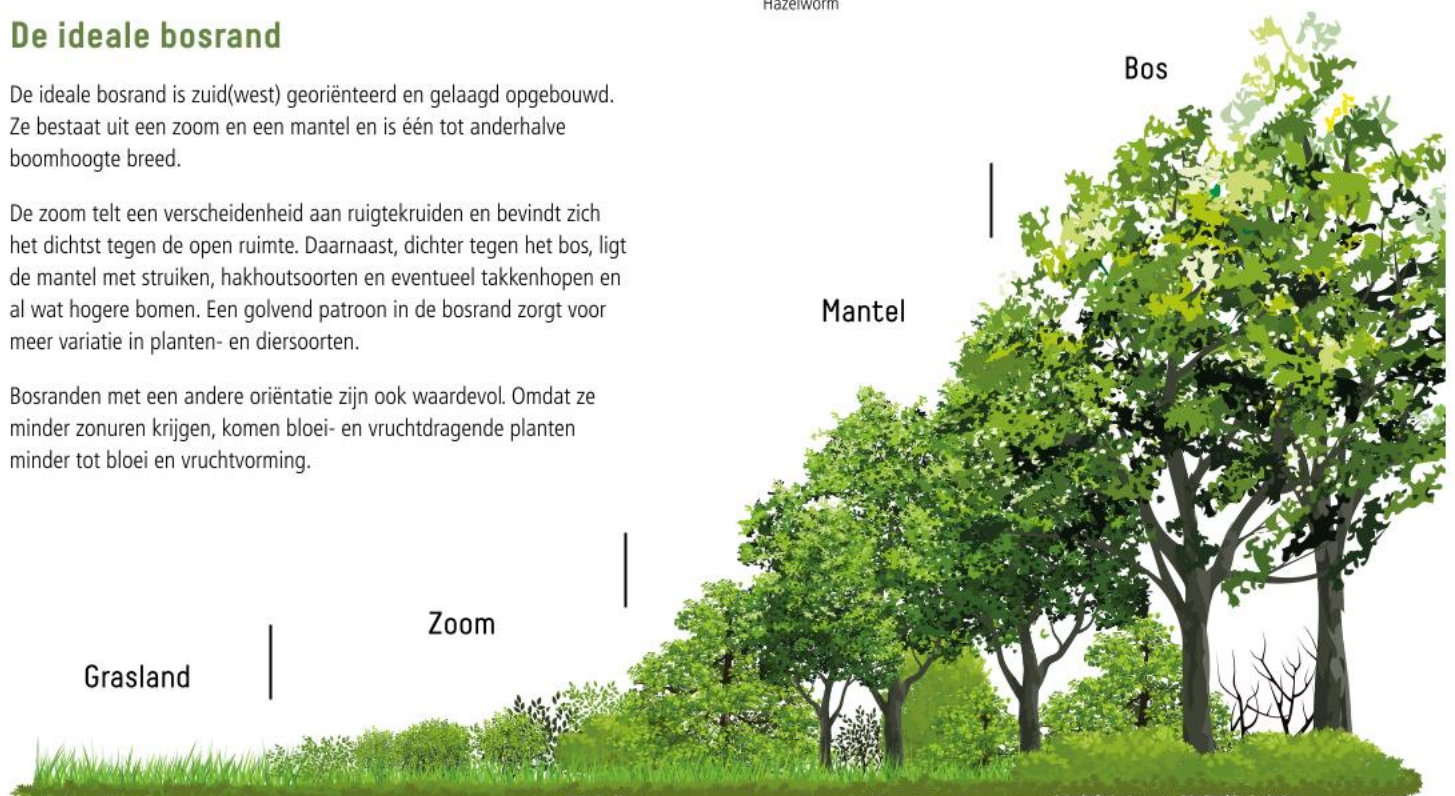
Hazelworm

De ideale bosrand

De ideale bosrand is zuid(west) georiënteerd en gelaagd opgebouwd. Ze bestaat uit een zoom en een mantel en is één tot anderhalve boomhoogte breed.

De zoom telt een verscheidenheid aan ruigtekruiden en bevindt zich het dichtst tegen de open ruimte. Daarnaast, dichter tegen het bos, ligt de mantel met struiken, hakhoutsoorten en eventueel takkenhopen en al wat hogere bomen. Een golvend patroon in de bosrand zorgt voor meer variatie in planten- en diersoorten.

Bosranden met een andere oriëntatie zijn ook waardevol. Omdat ze minder zonuren krijgen, komen bloei- en vruchtdragende planten minder tot bloei en vruchtvorming.

Een bosrand in mijn bos?

Heeft je bos nog een scherpe grens? Dan kan je twee dingen doen om een meer natuurlijke bosrand aan te leggen: de overgang naar binnen aanleggen of naar buiten uitbreiden.

Als je een bosrand binnen de huidige contouren aanlegt, kap je een strook van tien tot twintig meter aan de perceelrand. De mantel bouw je op door er struiksoorten te planten, de bomen die er staan in hakhout te zetten of ze natuurlijk te laten verjongen. Opgelet, als je kiest voor een spontane ontwikkeling kan het zijn dat er zich weinig struiksoorten vestigen en dat exoten als de Amerikaanse vogelkers de overhand nemen. In de zoom kies je voor spontane groei. Heb je minder dan zes meter beschikbaar, dan voorzie je best geen zoom.

Kies je soorten op basis van de bodem, de oriëntatie en je uiteindelijke wensbeeld.

Populierenbossen en bosranden

Populierenbossen hebben doorgaans een wijd plantverband waardoor veel licht de onderste etage bereikt. Daardoor kan je onder de populieren een bosrand aanleggen zonder eerst te kappen.

Beheer

Met een gepast beheer floreert de bosrand. Geef de aangeplante struiken de eerste jaren alle kansen door concurrerende vegetatie te verwijderen. De volgroeide bomen en struiken vergen een hakhoutbeheer: zaag ze regelmatig (6 - 15 jaar) aan de basis af. Best in de wintermaanden. Het daaropvolgend groeiseizoen ontstaan nieuwe scheuten. Deze kap zet de spontane evolutie van bosrand naar bos even terug naar af. Dat voorkomt dat de sterke groeiers de zwakkeren overwoekeren. Als je het hakhoutbeheer spreidt in tijd en ruimte, krijg je nog meer structuur in de bosrand. Daarom zet je bijvoorbeeld een lange bosrand best niet in een keer helemaal af, maar wel in kleinere stukken gespreid over meerdere jaren. Maak de blokken groot genoeg zodat er voldoende licht aanwezig is voor hergroei.

Open plekken in bos?

Een ruigte, grasland, heide, een natte zeggevegetatie en andere lichtrijke open plekken in het bos zijn ook interessante biotopen voor veel zeldzame soorten.

Soorten

tamme kastanje

hazelaar

zwarte els

zomereik

haagbeuk

spork

lijsterbes

hulst

wilg

trilpopulier

vlier

iep

veldesdoorn

meidoorn

sleedoorn

boskers

wild kardinaalsmuts

rode kornoelje

Gelderse roos

Europese vogelkers

Hakhoutsoorten
 Arme en droge bodem
 Arme en natte bodem
 Voedselrijk en droog
 Voedselrijk en nat

Bosgroep Vlaams-Brabant vzw: duurzaam van nature

De Bosgroep Vlaams-Brabant vzw adviseert en helpt je graag bij het beheer van je bos. Zoals jij het wilt, én met aandacht voor het economische, ecologische en sociale aspect van het bos.

bosgroepvlaamsbrabant.be
info@bosgroepvlaamsbrabant.be

